

Kunnskapsdepartementet - KD
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår referanse: 18/03263-4
Arkivkode: A60
Saksbehandler: Liv Overaae,
Deres referanse:
Dato: 01.03.2019

Høringsvar. Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfaglige utdanninger - fase II

Det vises til høringsbrev datert 29. november 2018 vedr utkast til nasjonale retningslinjer for farmasøyt-, klinisk ernæringsfysiolog-, medisin-, psykolog-, tannlege-, tannpleier-, tanntekniker-, audiograf-, ortopediingeniør-, og optikerutdanningene. I de seks førstnevnte utdanningene har representanter for kommunal sektor deltatt i utarbeidelsen av retningslinjene.

Helse- og velferdstjenestene er, som resten av samfunnet, i konstant endring, grunnet demografi, teknologisk og medisinsk utvikling, kultur og holdninger. Oppgaver overføres fra spesialisthelsetjeneste til kommuner, og i kommunene er det en overgang fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. Dette medfører at dagens profesjoner vil få nye oppgaver, roller og samarbeidsparter, og at nye utdanninger/profesjoner vil komme til.

Grunnutdanningene må gi en solid kunnskapsbase spesifikk for den enkelte profesjon, men også styrke de fremtidige yrkesutøvernes evne til å initiere og å gjennomføre kunnskapsbaserte utviklingsprosesser i samarbeid med andre. Dette vil gjelde tverrfaglig og tverrprofesjonelt både innad i kommunen og i samarbeid med andre, som utdanningsinstitusjoner og ulike deler/nivåer av helse- og velferdsforvaltningen.

I de foreslåtte retningslinjene synes disse hensynene ivaretatt ved at hver utdanning har beskrevet sine spesifikke faglige krav, og ved at kravene som fremkommer i § 2 i *Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialutdanninger* er innarbeidet i retningslinjene.

Praksis i kommunal sektor

Praksisstudier er en stor og viktig del av grunnutdanningene innenfor helse- og sosialfag, og alle retningslinjene bør derfor beskrive hvordan trening i praktiske ferdigheter og pasientbehandling skal ivaretas. De ulike profesjonsutdanningene har ulik tradisjon for hvordan praksisstudiene organiseres, bl.a. med bruk av internklinikker og ekstern veiledet praksis ved ulike tjenesteområder, både offentlige og private. Det må stilles tydelige kvalitetskrav til praksisinnhold og veiledning.

Kravene i retningslinjene bør uformes slik at det er åpent for utvikling også her. Praksis i tjenestene vil være en viktig arena for studentene å trene seg opp i benytte teoretisk kunnskap i møte med brukere og pasienter, og det er viktig at studentene er best mulig forberedt på slik praksis. Simulering, bruk av digitale opplæringsformer vil kunne forberede studentene bedre til å møte kravene i tjenestene og dermed vil flere arenaer kunne benyttes for å oppnå læringsmålene.

KS mener at kommunesektoren i større grad må benyttes som praksisarena. Dette gjelder både å øke omfanget innen de utdanningene som i dag har tradisjon for praksis ved kommunale/fylkeskommunale tjenestesteder, som f.eks. sykepleie og tannlege, men også å utvikle gode læringsarenaer innen utdanninger hvor kommunal sektor i mindre grad blir benyttet.

Tverrprofesjonell samarbeidslæring

Mottakere av kommunale tjenester vil ofte ha behov for et spekter av tjenester både i kommunal sektor og spesialisthelsetjenesten. Tverrprofesjonell samarbeidslæring vil kunne være godt egnet for at studentene får utviklet sin kompetanse, og et krav om dette bør komme klart fram i alle retningslinjene.

Praksisveiledning

Et godt læringsutbytte i praksisperiodene er avhengig av god praksisveiledning. KS mener det er viktig å stille krav til praksisveilederens kompetanse. *Forskrift om felles rammeplan i helse- og sosialfagutdanninger* angir som hovedregel at veileder skal være av samme profesjon som student. Det må være opp til utdanningsinstitusjonene og kommunene som praksissteder å vurdere hensiktsmessig veilederkompetanse i det enkelte tilfelle, også at veileder i enkelte praksisperioder eller –prosjekter kan ha bakgrunn fra en annen profesjon. Veiledning via telefon og video må kunne benyttes der student og veileder har ulike tjenestesteder.

Tilbud om veilederutdanning må utvikles i nært samarbeid mellom praksisfelt og utdanningsinstitusjonene. Gode eksempler på hvordan veilederkompetansen blir utviklet, benyttes og organiseres i kommunene finner vi blant annet i prosjektet *Jobbvinner*.

Rammebetingelser

Et godt og systematisk samarbeid mellom kommune og utdanningsinstitusjon er en forutsetning for å kunne tilby studentene gode praksisstudier og å kunne utvikle denne delen av studiene videre. Å ta imot studenter i praksis krever ressurser i form av direkte tid til veiledning og oppfølging. Men det vil også kreve ressurser til en organisasjon som kan sikre studentene god kvalitet på praksisen, dette gjelder kompetansetiltak for veiledere, planlegging og administrasjon av ordningen. Det kreves dessuten at fysiske forhold er tilrettelagt for studentene, f.eks. i form av kontorplass, arbeidsstasjon mv.

Det er en forutsetning for at kommuner og andre praksisarenaer skal kunne tilby gode praksisplasser at det sikres tilstrekkelige ressurser.

Helge Eide
Områdedirektør

Åse Laila Snåre
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent